

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Anunțurile se primesc în ziua următoare sau se răsuflă.
Brevetele de anuțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai presede în Viena: E. Moser, Zastavnița de Tegel (Ottó Mész), H. Schall, Alois Sternfeld, M. Duker, A. Oppel, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Davis; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie armonioasă pe o colină 6 cr. și 60 cr. timbru pentru o publicație. Publicări mai dese după tarif și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 16 cr. v. a. sau 80 bazi.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în vânzare
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-zi de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-zi de Duminică 3 franci.
Se primumă la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I:
Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu exemplar 5 cr. v. a. sau 16 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 155.

Brașov, Vineri, 16 (28) Iulie

1893.

Conferența și problema ei.

Brașov, 15 Iulie v.

Câteva zile după prima convocare a conferinței naționale, organul nostru a caracterizat situațiunea creată prin urmărirea judecătorească a comitetului nostru central, pentru că, la mandatul conferinței naționale din 1892, a exercitat un drept constituțional fundamental cetățenesc, espunându într-unu memoriu cătră capul statului gravaminele naționale și cerându schimbarea stării asupra pe cale legale, scriind între altele:

„Este unu lucru de sine înțeles că atacul acesta violent al puterii publice, ce este îndreptat nu numai în contra persoanelor, cari compun comitetul și în contra procedurii lor, ci se îndreptă totodată și în contra drepturilor fundamentale constituționale ale patriei noastre naționale, trebuie să ne afle pe toți solidar în alu respinge cu totă energia și demnitatea.”

Unanima protestare a conferinței noastre naționale în contra prigonirilor și a violențelor puterii publice a justificat prevederile noastre și a dovedit în modul cel mai înbucurător, că atunci când contrarietății și ai naționalității noastre uneltesc în contra existenței patriei noastre naționale, toți Românii sunt uniți în a combate și a respinge aceste criminale uneltiri.

Prin această protestare conferința a mai dat să cunoască contrariilor noștri, că ori-ce încercare a lor de a ne divisa și de-a slăbi astfel rezistența noastră este și va rămâne zadarnică.

Acastă parte însemnată a problemei sale, impusă de grava situațiune și de interesele generale naționale, conferința a deslegat-o în modul mulțămitor și astăzi însași toia guvernului „Pester Lloyd” vine

și recunoște, că toți Românii fără deosebire stau pe basa uneia și aceeași programe naționale, că prin urmare sunt uniți în cestiunea cea mare a postulatelor naționale.

Cea-altă parte nu mai puțin însemnată a problemei conferinței naționale a privit, după cum am arătat și în numărul foiei noastre dela 10 (22) Iunie a. c., consolidarea noastră interioară, prin utilizarea tuturor forțelor naționale cu seriozitate, cu plan și sistem în interesul națiunii române, a libertății și a drepturilor sale.

Amu fi fericiți, dacă amu puté constata, că și această parte a marelui probleme, ce li-se impunea în momente atât de critice delegațiilor alegătorilor noștri, a fost deslegată de ei în modul pe deplin mulțămitor. Dér nu numai, că nu suntem în pozițiunea plăcută de a constata o astfel de rezolvare, ci trebuie să recunoștem chiar cu durere, că prea s'a dat pe față și cu ocaziunea conferinței trecute spiritul funest de intoleranță față cu păreri și vederile dintre frați, cari pe lângă acesta mai sunt și soți de principii, spirit, ce a fost introdus, nu mai vrem să cercetăm cum și de unde, în sinul nostru, de când cu agitarea forțată a cestiunii Memorandului.

Intoleranța față cu păreri celor ce sunt chiamați și îndreptățiți a conlucra la opera comună, duce, fără de voiă chiar, la exclusivism. Pe calea această, va recunoște ori și cine, nu numai că nu se pôte ajunge la acea consolidare interioară, care este idealul nostru, dér se poté compromite chiar foarte grav interesele solidarității patriei noastre naționale.

Ne mângăiam însă cu gândul, că transpirarea spiritului intolerant și exclusivist, de care vorbim, a fost numai reflexul unor retăciră din

trecut și sperăm, că acum după ce în conferința din urmă s'au curmat, prin proclamarea solidarității față cu prigonitorii noștri, discușiunile, ce priveau nu fondul, ci numai procedura în afacerea Memorandului, va seca și isvorul, de unde se va puté nutri acel spirit de vrajbă.

Pentru că se sece acest isvor cu desăvârșire, e de lipsă conlucrarea tuturor bărbaților de inimă și desinteresată. Acastă convingere s'a manifestat puternic la conferința trecută ca un semn înbucurător și încurajator pentru marea cauză a consolidării noastre interioare.

Pressa ungurescă despre Conferență.

Tôte foile unguresce, ce ni-au sosit astăzi, publică articoli de fond în cauza conferinței noastre. Vom face și cetitorilor noștri cunoscută espectorările acestor foi, cari în mare parte sunt foarte caracteristice.

Guvernamentalul „Pester Lloyd” scrie în numărul său dela 25 Iulie, despre „Românii țerei noastre”, cari s'au adunat la Sibiu)

Veniirea mai multor Români la conferință, — dize „P. Lloyd” — are o altă însemnatate, acum după ce nu sunt numai studenții din Bucouresci, cari facu fanfaronadă iredentistă, ci sunt oameni maturi, parlamentari de profesiune, senatori, ba chiar și foști ministri. Este, dize, o mare cutezare și nerușinare, dacă un străin vrea să aibă comuniune politică cu cetățenii noștri în cestiuni curate interne, fi în ori ce formă. Dér în fața visitei d-lui Cantacuzino și soți, s'întrăbă „P. Lloyd”, dacă ore considerațiunile de raporturi amicabile cu statele vecine, nu obligă și pe Românii din România? Crede, că guvernul român nu ia parte la agitațiunile iredentiste, pôte, că mișcarea 'lu incomodă chiar, dér ore este de ajuns în cazul

acesta de a se purta pasiv și a lăsa ca lucrurile să mērgă cum vor voi?

Dize apoi, că este unu interes de existență pentru România, de a sta în raporturi amicabile cu Austro-Ungaria, și că apretându poziția geografică politică a țării, guvernul din România ar trebui să ia mijloce legale spre a curma o mișcare, care ar puté foarte ușor să provoe în Ungaria și întraga monarhie o reacțiune în contra politice de a binevoitoare a Austro-Ungariei față de România.

Revenind la adunarea din Sibiu, „P. Lloyd”, dize, că deja a constatat, că față cu „ultrații” vrea să răbescă o tendință mai „moderată”, dér ar fi o nebuniă, de a privi această tendință într-unu mod prea optimist. Și ceea ce s'a petrecut cu memorandum etc., sunt numai nori ai anului trecut, după cari nu mai voim să ne uităm și ori ce s'ar n petrecut până acum, este o totalu irrelevant, numai să ne afle continuare. Lucrul de căpeteniă este de a se soi, dacă Românii pentru viitor voesc să urmărescă o altă politică, dacă voesc să se emancipeze odată de apăsarea unui program, care eschide din capul locului, ori ce înțelegere. Pe căta vreme vor nega uniunea Ardealului cu Ungaria, și vor năsi a introduce stări federalistice în Ungaria; pe căta vreme se vor pune în opozițiune cu ideea legală de stat maghar și pe căta vreme vor face mai departe pasivitate, e totă una, dacă d-lu Rațiu ori d-lu Mocsonyi are conducerea, dacă se înfățișă ca „ultra-național” sau ca „moderată”, o pactare pe aceste baze este imposibilă și incompatibilă cu condițiunile de existență și cu demnitatea statului ungar. Celu dințeu postulat este, că Românii să nu mai voescă a figura ca „națiune” și să recunoască legile și ordinea statului. Atunci se va puté vorbi asupra gravaminelor lor în formule reale. Românii se învertesc însă într-unu ceru vișios, nu vor să răbescă pasivitatea, până ce nu li se va satisfice postulatele lor. Aceste postulate vor răsuna în pustiă, până când nu vor trimite reprezentanți în dietă. Nu se pôte face unu pact deosebit cu ei; ei n'au

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

In trenul de Orientu. *)

De Hans Malsar.

(Sărta tragică a unui tineru Român.)

Intr'o sēră călătoriam din St. Pölten, la Viena. Mē întârțiasem de tôte trenurile și nu-mi rămase alta decât să mē folosesc de trenul de Orientu, care comunică direct între Paris și Constantinopol. Din Paris la Constantinopol în 82 de ore. Departe am ajuns!...

În momentul, când părăsi pământul Austriei și pusei piciorul pe scândura vagonului, am ajuns într'o lume străină. Trenul de Orientu se pôte asemăna cu unu hotelu internațional în miniatură, de o eleganță rară, provădit cu totu confortul. Pe lângă cabinete pentru una, două sau mai multe persoane, sunt aici refectoare bine luminate, arangiate cu lux, saloane de fumă și de joc, sale de lectură cu cărți și diare, cabinete de toaletă și a. m. Celu mai mare avantaj al acestui tren e, că nu scutură de loc și nu auzi șgomotul rōtelor. O trambulare uniformă tra-

dă numai, că te afli pe unu instrument de comunicațiune. Păreții sunt peste tot de sticlă masivă de oglindă, și dacă slobozi în jos roletele de tapet, te afli într'o odăi fără ferestri lumnate cu gaz. Nu-ți trebuie multă fantasiă, ca să te cugești acasă, în cabinetul propriu.

Fiă-care pasageru — fiind că nu există decât clasa primă — are la dispozițiune tôte localurile, poté să te așezi unde-ți place și unde este loc. Timpul de o oră dintre orașelul numit și reședință e toamai de ajuns, ca să vizitezi întregu arangiamentul, eventualu se iai la revistă fugitivă și pasagerii. Aceștia s'au retras mare parte în cabinetele lor, unii însă mai sed în restaurant, béu, mănă și povestesc, alții jōcă cărți, cetesc ori dorm. Englesii plicticoși, cu favorite blonde, Turci somnoroși cu fesuri roșii, cei mai mulți sunt însă Francesi, cu profiluri adevărat galice și cu o vivacitate pură nervoasă. Sunt mai toți comercianți bogăți, diplomați, principii și alți dignitari. M'am pus și eu timp de o oră pe o treptă cu ei. În curs sunt bani francesi și limba francesă. Personalul vorbește réu nemțesc. Într'unu colț al restaurantului se

răqimat unu tineru cam de 20 de ani. Nu văsesem în viața mea o înfățișare atât de bolnavă, cum avea acestu tineru. Unu craniu de mort nu e așa îngrozitor, dér e oribil aspectul unui craniu, învelit în oă de pe și per, în ale cărui orbite se învertesc a lene nisce ochi fogați. Lângă elu avea unu obiect acoperit cu hărtie dintr'unu diaru, pe care își ține mâna albă, ca a unui mort. Din când în când 'i cădea capul pe pept, apoi éra și-lu ridica și privia la societatea veselă, ce-lu încungira. 'I era frig și trăgea pe urechi gulerul unui căputășu subțire, cu care era îmbrăcat. Deodată se scōlă cu multă trudă și se apropie cu pași nesiguri de mășua izolată, la care ședeam eu. „Bitte ist frei?” întrebă șermanul și luă flaconul cu apă și-lu duse cu mână tremurătoare la gură. Eu am lăsat să-i aduc unu paharu, în care turnându-i apă, l'am pus înaintea lui. — „Ți-e réu domnule?”

— „Réu, foarte réu”, suspină bietul.
— „Ți-ar prinde bine o înghițitură de vin?”
— „Mulțumesc”, și făcu cu capul unu semn negativu.

Unii dintre domni deveniră atenți și pe oam am observat, să arătau supărați, că tinerul béu din flaconu.

— „De unde călătorești?” îl întrebai eu.

— „München”, imi răspuse elu.

— „Încătrău?”

— „Bucouresci”, și aduse abia articulând: „Zu Hause, Morgen nachts zwölf Uhr, Vater, Mutter” și mă privia cu ochi strălucitori, ca și cum ar vrea să mulțămescă, că în această lume străină se află cineva, care se-i dea o vorbă bună.

L'am întrebat, ce duce cu sine? „O canarie”, mi-a răspuns și cădu eșhauriat înderēt. Peptul îi se mișcă horcând. Culca nu se putea, căci spațiul între ușă și ferestră era prea îngust.

Unu conductor trecu prin sală și l'am întrebat, că nu este în tren unu loc, unde s'ar puté odihni amăritul acesta?

— „Pentru aceea suntem noi aici!” imi răspuse bruscu.

— „Dér e foarte bolnavu”, observai eu.

— „Asta o vedem și noi” și trânti ușa, lăsând muribundul în societatea veselă, fără de ajutor, ca și într'unu deșertu.

*) Din revista „Heimgarten” Iunie 1887.

mai mult dreptă ca celelalte naționalități și numai întru câtă României, între marginile suveranității de stat ungar și pe temelii legilor existente vor avea a se plânge, față de legea electorală, față în privința administrativă, numai intratată li se va pute ajuta. Totdeuna însă va fi de lipsă, ca să se identifice cu datoriile, ce le are față de cetățenii ungari; prima datorie este; ca României să ia parte la legislațiunea ungară...

„P. Lloyd” încheie, sfătuindu pe Români, să și acașe programul în cui și să ia hotăriri mai bune și mai înțelepte; ei atunci vor afla aplecați spre o pace onorifică atât pe guvernul ungar, cât și legislațiunea ungară.

„Egyetértés” dela 26 Iulie încă se ocupă într-un prim articol cu conferența. După ce debitează cele mai mari minciuni la adresa Românilor, acuzându-i de răsvrători, de trădători de patriă și mai scie Dumnezeu de ce, sfârșește astfel:

„...Față cu tendințele trădătoare de patriă, ce au pășit în plan, trebuie să se aplice armele cele mai tari ale apărării și pedepsirii. Acesta este dreptul străvechi al fi-cărui stat, cu care deocă nu se scie folosi, e dovadă, că-i lipsește puterea de viață. Să arătăm acelor, cari au umplut lumea cu plângerile lor, că fiind conșcii de puterea și dreptatea noastră, scim face deosebire între plângere și plângere: o față cu ori ce plângere stăm pe acel punct de vedere al toleranței și echității, pe care îl recunoștem în Ungaria la fi-care classă, la fi-care confesiune și față cu fi-care naționalitate; dăr însă scim sdrobi cu putere acea plângere caluniatore și vătare afectată, care provoacă la răsvrătire contra statului. Agitatorii români, cari din nou au luat poziția pentru Memorandul din Viena, au necondiționată trebuință de acesta. Deocă situația noastră de drept publică nici în decurs de 25 ani n'a putut să-i convingă, ca existența statului maghiar s'o privească de fapt; deocă și acum își așteaptă mântuirea dela peregrinagii memorandiste la Viena, această este o dovadă foarte tristă pentru starea precară a independenței noastre. Dăr cu atât mai vârtosă avem datoria de a convinge pe totă cetățenul statului maghiar, o această stată scie să și valideze drepturile, ce le are; și e de datoria noastră a împiedeca aceea, ca situația noastră de drept publică să devina locul de asuudere al uneltirilor trădătoare de patriă.”

„Budapesti Hirlap” dela 26 Iulie, sub titlul „Alianță valahă”, dă în articolul său de fond următoarele:

„Dieta valahă dela Sibiu a treoută. putem deci să exprimăm verdictul asupra ei. Nu imputămă valoarea dușmanului

nostru, dăr nici nu ne temem de el. Să ne facem socotela la olaltă!”

După acestea foia ungară dă, că conferența dela Sibiu nu este un eveniment istoric, ci ea a fost o adunare ca și alte adunări de partidă de asemenea categorii. Importanța lucrului nu stă în aceea, deocă s'au făcut mari demonstrațiuni la Sibiu, ori nu s'au făcut; demonstrațiunile pot fi un lucru secundar, nihilistii nu fac nici odată demonstrațiuni, er Irlandesii foarte arare-ori, au însă o escelentă organizație și ceea ce hotărăsc o și duou în deplinire. La Sibiu s'a făcut demonstrațiune valahă, dăr această nu merită de-a mai face multă vorbă despre ea. Foia ungară scie, că scopul demonstrațiunii a fost revoltarea poporului, dăr de când ou Horia și ou Iancu, s'a construită calea ferată, s'a inventat pușca Mannlicher și astfel în vremile de aci ori-ce revoluție e imposibilă. După ce mai susține foia ungară, că „adunarea a decurs în liniuță” și că demonstrațiuni s'au făcut numai la banchetă, numai prin rostirea unor vorbiri, trimiterea unor telegrame, usarea colorilor valache etc., continuă astfel:

„Pondul ilu punem pe următoarele lucruri: 1) Participarea la adunare a oșpetilor din România este o dovadă ne-n-doișă, că o partidă din România se amestecă în afacerile interne ale Ungariei și lucrează solidară ou tendințele partidei naționale române de aci, pe comitetul la spriginesce moralicesce și materialicesce, pe Valahii ungari se silesc a i face să credă că pot conta la amestecul și spriginul României. Acesta lovesce în dreptul internațional al și în amicitia dintre statele vecine, eventuală pte să periclitaze și pacea. Bine ar fi, deocă cei dela București și ar trag pe semă, că nu numai România pte să anexeze jumătate din Ungaria, dăr se pte face o unitate română și pe cale contrară...”

2) „Români, Slovaci panslavisti și opoziția croată s'au pronunțat la Sibiu pentru o alianță. Acțiunea sanitară a partidelor naționalităților o vom simți la alegeri și în pressă. Acestă alianță se va estinde la Praga și la Viena, căutându sprijinul la federaliștii austriaci. Scopul comun al acestora este descompunerea Ungariei și pentru ajungerea acestui scop vor luca în același mod și cu aceleași mijloce.”

3) În punctul acesta foia ungară dă, că conferența, declarându-se solidară în cestiunea Memorandului, prin această s'a pus în opoziție incomptabilă cu constituția și cu unitatea de stat maghiar.

4) Foia ungară nu se pte împăca, oă Valahii din Ungaria țin astfel de „dieta”, pentru cari aleg deputați și cari dau mandat unui comitet permanent, care „ca guvernul valahă lucrează pentru și în contra guvernului maghiar”. „Co-

mitetul”, continuă foia ungară, „fără răspundere, fără control și fără publicitate agită mai multe milioane de cetățeni ungari și agită în contra statului și a Maghiarilor. A suferi acesta nu este liberalitate, ci o ușurică condamnabilă.”

În punctele următoare, 5 și 6, „Bud. Hirl.” debută erăși cu povestea despre două partide, a „moderaților” și a „ultra-iștilor”. Se preface a crede, oă „moderații” au un program deosebit, pe care însă nu l'au dat încă pe față, și nu vré să recunoscă absurditatea acestei credințe nici atunci, când însuși „Bud. Hirl.” constată, oă așa diși „moderații” s'au alăturat la conclusele luate, pentru ca nu cumva să provoce o spargere a solidarității. „Cum s'ar pte dăr uni această atitudine ou părăirea lui „Bud. Hirl.”, oă ei ar ave un program deosebit?”

În fine, „Bud. Hirl.” își exprimă bucuria, oă cunoșce lista tuturor membrilor diu comitet și a delegaților dela conferență, pentru oă acum sciu „de cine au să se ferească și cine trebuie trasă la răspundere, deocă ar amenința pericolul.”

După acestea foia ungară își face conclusionile sale. Drept mijloce pentru vindicarea reletor, ea recomandă următoarele: introducerea administrației de stat; cassarea legii de naționalitate; în bisericile valahie episcopii, capelanii și seminarile să se ia și să se pună sub influința și controlul statului și „popii să fi bine păziți”. Școolele medii românești să se facă școole de stat; instituțiunea inspectorilor de școole să se reformeze și învățatorii dela școolele confesionale să pte fi aplicați în funcțiune numai pe lângă aprobare din partea statului.

„Magyar Hirlap” într-un articol intitulat „A pose” comentază în mod tendențios cele 6 puncte ale proiectului de rezoluțiune. Drept conclusionile foia ungară dă:

„Constatăm cu plăcere, oă în timpul diu urmă am aflat în atitudinea lor, oă s'vaviter în modo vré să facă lucrurile, ba este ceva și în hotăririle luate, ce ne dă speranță de un viitor mai bun, ceea ce dovedesce, oă este o erore a susținere, oă elementele „ultraiste” ar fi venit la domnia... Cu totă ilegalitatea, neechitatea și caracterul neplăcut al adunării românești: e de regretat adencă, oă opera de luminare a concetățenilor noștri români progresază încet... Poftesă să se dea jos de pe bină, cari s'au saturat de înșei aplausele lor și s'au obosit a mai posa. Maghiarimea nu vré să fi numai dreptă, oi și echitabilă față cu României statului, îndată-oe ei vor apela la dreptatea și echitatea maghiarimei, și nu vor tăbări contra intereselor ei de existență.”

SCIRILE ȚILEI.

— 15 (27) Iulie.

Gonă în potriua limbei germane. Celă diută, care a început gonă împotriva limbei germane, a fost vice-spanul diu comitatul Pestei, după care au rmat comitatul Turda-Arieș și comitatul Heves, cari tôte au luat măsuri de-a nu mai primi dela autoritățile militare nici un act scris în limba germană. Oficiul vice-spanal al comitatului Turda-Arieș a recercat comanda corpului de armată diu Sibiu, ca ori ce hârtă, ce ar fi a se adresa acelui oficiu, să i se trimită în limba maghiară. La această, amintita comandă militară a răspuns, oă la recercările autorităților ungarosec se simte datore a răspunde și în limba maghiară, însă în hârtiile, ce ea le va trimite din propria sa inițiativa, se va tolosi și mai departe de limba germană. De-odată ou acest răspuns, comanda corpului de armată diu Sibiu a înaintat comitatului Turda-Arieș și o scrisore în cestiunea manevrelor, ce erăși era scrisă în limba germană. Scrisorea această a fost predată veterinarului comitatensu, deorece se tracta despre o cestiune privitoare la resortul său. Veterinarul comitatensu însă a respins scrisorea cu observarea, oă deorece el nu scie nemțesce, nu pte răspunde la ea. În urma această, oficiul vice-spanal a trimis scrisorea înderăt la Sibiu cerându, ca să se scrie „în limba oficioasă a statului”. Ce va mai urma, nu scim; rezultatul se pte însă prevedea, oă după ce s'a dat odată curs liber șovinismului ungarosec, stavilă cu greu i se va putea pune. Pressa ungară saltă de bucurie și mereu pledază pentru gonirea limbei germane.

—x—

Tariful maximal rusosec, față de Germania va intra în vigore ou 1 August a. c. Lui „Pester Lloyd” i se telegrafiază din Berlin, oă din cauza această Germania va fi silită la represalii. Prin urmare în curându va isbuoni un crăncen răsbun vama între Rusia și Germania.

—x—

Statua revoluției franceze se va așea în Paris la Panteon. Lucrarea e deja terminată de sculptorul Falguiere. Monumentul se va compune diu trei statue mari simbolizand: libertatea, egalitatea și fraternitatea. La dreapta acestor figuri sunt reprezentate: legea și renumele; la stânga: un soldat cu spada în mână. În sfârșit pe trepte o femeie ingheunuchiată, cerându libertate.

—x—

La băile dela Előpatak, după cum ni se scrie, se află 538 de oșpeti, între cari aproape 100 turiști.

—x—

Recolta în România. Scirile ce vin din România spun, oă recolta grăului, a or-

Nici unul nu gândia, oă și el pte să aibă un fiu său frate, care să moră în țără streină părăsit, miserabil. Cărțile de joc nu permit astfel de sentimentalități. Din contră, un pasager cu fața unui Louis Napoleon debarca mereu contra împrejurării neplăcute, de a fi necesitată a călători împreună cu un asemenea bolatic. Mi se rumpea inima asupra acelor cari n'au inimă și asupra acestuia, a cărui inimă în scurtă va înceta de a bate.

Ești pe peron, unde am dat de conducteur și i-am dă:

— „Te rog, dă sërmanului acestuia un loc unde să se culce.”

— „Grea bôla, e perdut”, imi răspunde dând din umeri.

— „Ar trebui să-i dai totuși, pentru numele lui Dumnezeu, un loc de odihnă, nu vedeți oă nu mai pte de slab?”

— „Ce vrei d-ta! Acuma a doua oră te amestec în lucruri, ce nu te ating!”

Acuma m'am pus în față cu el și i-am dă răsut: „Cine ești d-ta, de ai impertinența a vorbi cu mine în acest ton? Aici ești servitorul meu, despre ce te vei convinge îndată ce vom sosi la

Viena. Și deocă crești, că nu mă atinge un moribund, care în mijlocul unui lux și a unor omeni lipsiți de ori ce sentiment de umanitate, trebuie să piară fără mângâiere, fără ajutor... dăr cară-te din 'naintea mea!”

Câteva minute după aceea, tinărul fu dus din sală, dăr nu uită nici acum de colivia sa, în care sburătăcea canaria spăriată, pe care o luase cu sine.

Acuma intreruseră și domnii jocul și începură a injura ou gura plină pe bietul tinăr, care bense din flacon.

— „Era aproape de amezelă”, le dăse ou silindu-mă a-l scusa „și vocea lui n'are puterea, de a cere un păhar.”

— „Acesta nu-i manieră și-apoi câtă de ușor s'ar pte înficia cineva, care ar bé după el. E ne-mai audită așa ceva!” dăse Louis Napoleon indignat.

— „Cu un bolnav trebuie să avem indulgență, și apoi un moribund nu întrăba de etichetă”, era părerea mea.

Ei murmurau mai departe și începură eră jocul, dăr de murmurat tot n'au mai încetat. M'am scandalisat de atăta seltăci și li-am strigat dela măsura mea: „D lor, ve facă atenți, că și noi avem să

murim, dea Dumnezeu să nu ni se întempe în călători!”

Sosit în Viena, mi-am oătat de trebă și abia la medă nopte mi-am adus aminte, oă am predicat altora umanitate, în vreme ce eu însu-mi am întrelăsat de a me informa, ce s'a întemplat cu tinărul: datu-l'au la un spital în Viena, s'au lăsat să moră pe tren? Canaria sciu, că va ajunge în viață la București și va preda părinților salutarea ultimă dela iubitul fiu.

Câteva zile după aceea, ședeam în restaurațiunea „Gause” din Viena. De incidentul de pe tren uitasem deja, cari noi, ești din oraș mari, avem o inimă de totă ușoră. Un cunoscut al meu mi-l'a reimprospătat, însă în mod foarte eficace. El era profesor de medicină și mi povestea adese câte-o întâmplare îngrozitoare din sala de anatomie. El n'avea de omă nici un respect, numai de hainele lui. Un om mort, lipsit de vestimente, nu e înaintea lui, decât un cadavru; de un mort îmbrăcat se înfioră. Odată mi-a istorisit de un tinăr, pe care l'a lovit apoplexia în sala de bal. În frac, cravată albă, mă-

nuși, stiftete de lac, l'au transportat la sala de secționat. Cu orore și-a întors profesorul ochii: „dăr acesta e încă om! Servitorilor, desbrăcați-l!”

— „Eri am avut un casă interesantă”, enară profesorul la supu, „deocă nu-l vei da mai departe, și l'oiu comunica.”

— „A lă da mai departe, ce ongești d-ta? Lă voi da însă la tipar, deocă e în adevăr interesantă.”

— „Asta o poți face; într'o novelă nu caută nimeni originea și adevărul.”

— „Sunt patru zile, — povest profesorul, — am căpătat dintr'un spital cadavrul unui tinăr, care murise pe cale dela München spre București. Tuberculos. Commis, său student, n'au aflat nimica el. Se vede, oă și-a jertfită totul, ca să ajungă ou trenul cel mai repede acasă. Optzeci de cruceri a avut în busunar și o canarie într'o colivie. Cadavrul s'a considerat de liber și s'au făcut dispozițiile în sensul acesta. Eri vine în sală un om și reclamă trupul fiului său care din greșelă ajunsese în institutul anatomie. El a venit în grabă dela București, ca să vadă încodată fiul, care-i telegrafase din

ului și a ovășului din anul acesta, va fi excelentă, atât în ce privește calitatea cât și calitatea. Se crede, că prețurile cerealelor vor fi anul acesta bune.

O lege severă în contra duelului a fost primită cu o majoritate zdrobitoare de către comisiunea senatului belgic. Ună pasagiu al acestei legi este îndreptată asupra duelistilor și asupra celorlalți, care iau parte la dueli. La castă decât duelul e mortală, atunci pentru cel rămas în viață este prescripă pedepșa cu moarte din cauza inumanității de a asasina, chiar și dacă se va dovedi, că duelistul n'a ținut de loc. Secundanții unui astfel de duel vor fi pedepsiți cu închisoare dela 10—20 ani. În categoria secundanților cadu și medicii. Un alt pasagiu al acestei legi se ocupă cu duelul între ofițeri, cărora de asemenea le este oprită a se duela. Această măsură a provocată opozițiunea întregului corp ofițeresc.

Printul Scipio Borghese, fiul printului Paul, șeful celebrei familii Borghese, declarat în anul trecut în stare de faliment, s'a logodit în zilele trecute cu miss Vanderbilt, fata regelui drumurilor de feră din America. Ea are ca zestre 80 milioane fr. Printul Scipio e locotenent în artilerie. În chipul acesta familia Borghese a scăpat de faliment.

Regele Otto al Bavariei, după cum se știe din München, e așa de greu bolnav, încât în cel mai scurt timp se așteaptă catastrofa.

Invitare la concertul împreună cu teatrul ce-l va aranja corul vocal gr. cat. din Oravița rom. Marți în 1 August în 1893, în grădina Hotelului „Impăratul Austriei“, sub conducerea d-lui Ioan Bogdan, doctore. Inceputul la 1/9 ore. Intrarea de persoană: I. Loc 50 cr. II. Loc 40 cr. III. Loc 30 cr. Venitul curat e destinat fondului școlii gr. cat. din loc Comitetul.

Un mijloc de casă ieftină. Pentru reținerea și conservarea unei mistuiri bune se recomandă cunoscutele prafuri Seidlitz ale lui Moll. Cutii originale 1 fl. bucata. Se poate căpăta dintr-o postă de către farmacistul A. Moll, diferentul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincii se se ceară preparatului Moll provădit cu marca de contravenție.

Incidentul dela Rusciuc.

Cetim în „Timpul“: În ziua de 5 Iulie vaporasul român care face serviciul între Giurgiu și Rusciuc, avea pe bordul său pe d. Cornez, inginer și director al societății anonime de cariere din Saint Raphael, (Francia) care mergea la Rusciuc.

Viena, că e în agonie. Durere, a fost trântit, dăr trupul vrea să-l aibă. Noi soiam de care trup e vorba, dăr nu i puteam spune, că a căzut deja jertfa științei, căci atunci luându, noi nu avusem drept la această, fiindcă n'am așteptat terminul, de care un cadavru poate să fi reclamat de consăngenii. I-am spus, că trupul e foarte diformat și trecut în putrefacție, se va și ruineza prin realitatea urioasă, chipul frumos, ce-l are în suflet despre diavol său.

Auțându bătrânul Român răspunsurile noastre evasive, ne-a amenințat cu pumnii și a dîs: „De nu-mi dați trupul fiului, voi face o alarmă, de care va răzuna totă Viena.“

— „Domnule, am dîs eu în tonul imprecinitor, de asta nu va fi lipsă. Noi primim durerea parintescă și nu-ți vom pune picior doriței. Sala e însă momentan închisă. Vino în 3 ore.“

Românul se depărta liniștit, er eu grabesc la student și întrebă, oine a traută cadavrul dr. 29?

Acela și acela. Dăr nu mai e nimic din el, afara da capul bine conservat,

Indată ce vaporasul a ajuns la pontonul său, dragomanul consulatului francez din Rusciuc anunță pe d. Cornez că angajatul său Guion, inginer, este arestat de autoritățile bulgare sub inculparea că ar fi mituit pe unii membrii din consiliul comunal al orașului Rusciuc și că aceeași sorte îl așteptă și pe dînsul, dacă va călea pe teritoriul bulgar.

D. Cornez s'a ferit d'a eși din vapor, în care se găsea cu soția d-sale făcînd călătoria de nuntă.

Autoritățile bulgare, nesocotind principiul de drept internațional, care consideră ca teritoriu străin vaporul cu pavilion străin, au amenințat pe căpitanul vaporului, că vor face irupția în vapor pentru a aresta pe d. Cornez și că nu îl vor lăsa să plece din Rusciuc până când nu va preda în mâinile lor pe d. Cornez.

Consulul nostru din Rusciuc, d. Petrescu, avisat de cele ce se petreceau, făcu oie mai energice protestări la autoritățile bulgare, și astfel vaporasul a putut spre sēră să se întoacă la Giurgiu.

În urma acestor fapte puțin chibzuite, agenția noastră diplomatică din Sofia fu însărcinată de ministerul nostru de externe să ceară guvernului bulgar:

„Întăiu, scuză pentru cele întemplate; „Al doilea, să se acorde o indemnitate pentru pagubile vaporasului român, care n'a putut în ziua de 5 Iulie să facă cursele între Giurgiu și Rusciuc; și

„Al treilea, să se pedepsescă funcționarul care s'a făcut culpabil de incidentul ce-l povestim mai sus, întru cât privește amenințările ce s'au făcut vaporasului.“

Guvernul bulgar, apreciîndu temeritatea reclamațiilor guvernului nostru, a dat deplină satisfacție întru cât privește cele d'întăiu două puncte, er întru cât privește pedepsirea funcționarului culpabil a răspuns, că așteptă raportul prefectului din Rusciuc, pentru a vedea dacă răspunderea celorl întemplate cade asupra polițaiului său procurorului de acolo.

Când va sosi acest raport, guvernul bulgar a declarat, că va acorda guvernului nostru satisfacție și asupra acestui punct.

În urma acestei atitudini leale și conciliante din partea guvernului bulgar incidentul de la Rusciuc este pe deplin aplănat întru cât ne privește pe noi.

Cestiunea rămâne acum deschisă între legațiunea franceză din Constantinopol și guvernul bulgar.

Darea în judecată a cabinetului Avacumovic.

Scupștina sērbescă a primită cu 102 contra 32 voturi darea în judecată a fostului cabinet liberal Avacumovic.

pe care un tînăr medicinist vrē să și-l prepareze.

— „Dați capul încocoș și iute un trup ore-care!“

— Trup bărbătesc nu se află aci momentan, dăr avem trupul fetei aceleia, pe care au scos-o din Dunăre.

— Nu face nimica, tăiați-i capul, lipiți capul Românului de trup, îmbrăcați-l în hainele lui și așterneți-l pe catafaloc!

După 3 ore aștepta și bătrânul la ușă. L'am condus la afirmativul corp al fiului său. Aci a căzut în genunchi, i-a sērutat capul și a plîns. Apoi s'a pus cociugul pe un car și părintele l'a petrecut în cimiteriul central. N'am mai auzit nimica de ei.

Întemplantă această mi-a stricat umorul și nici pretestul profesorului, că acesta ar fi fost o înșelăciune binefăcătoare, nu m'a putut liniști. Blăstēmămul sērăciei! O minciună de umanitate. În trenul de Orient il lăsam să pieră, er la clinică înșelă părintele să credă, că e fiul său acela, pe care-l îngropă....

Porumbreli.

movici, deși membrii acestuia s'au apărut destul de bine.

Punctele din acuză sunt următoarele:

1. Amânarea Scupștinei, care trebuia să se întrunescă la 1 Noemvre a. tr. pentru a completa regența.

2. Cabinetul Avacumovic n'a făcut alegerile cele noue în termenul prescripă de lege.

3. Cabinetul Avacumovic a prelungit dela sine convenția comercială cu Austro-Ungaria până la sfîșitul unei luni Iunie 1893, deși avea destulă vreme și sta în putință a convoca Scupștina și a regula afacerea pe cale constituțională.

4. Alungarea cu forță polițienescă a consiliilor comunale, cari se purtau cu totul legal, atât în Belgrad cât și în alte multe comune din țēră, precum și trecerea cu vederea a hotărîrilor consiliului de stat emise contra acestor alungări.

5. Cabinetul, pentru a falsifica votarea, n'a dispus să fiă gata la timp biletele de votare; a refuzat să le dea la o mulțime de alegători și a reținut cu forță pe presidenții alegătorilor dela funcțiunea lor.

6. Ministrul de război a interzis meseriașilor ocupați în atelierele militare a lua parte la alegeri.

7. Ministrul de interne a interzis prin circulară specială ori-ce înștiințare telegrafică a rezultatelor alegerilor, pentru a face cu puțință în modul acesta falsificarea numărului voturilor.

8. În vederea alegerilor, oștirea a fost mobilizată, er în mai multe locuri pusă la dispoziția administrației și organelor polițienesci, pricinind astfel încăerări sângeroase la Goraița, Semendria și Cioak, unde numeroși cetățeni sērbi și-au găsit mōrtea apărându-și dreptul lor politic.

9. Pentru a scōte afară din ori-ce răspundere judecătorească pe organele sale, ministrul de interne le-a pus pe aceste-a să nu se supună citațiilor primite dela judecătorii.

10. Ministrul de interne a trimis prefectului din Negotin, unde a presidat la alegere consilierul de stat Jivan Jivanovic, un libel, o depeșă prin care se anulează alegerile în tot ținutul. Asemenea depeși au fost trimise și în alte părți.

11. Ministrul de interne a publicat o listă falsă de deputați în gazeta oficială și Scupștina a fost deschisă și constituită, nefiind prezenți decât 63 de deputați, în loc de 68.

Inmormântarea baronului Bauer.

În 25 Iulie au fost transportate spre Lemberg, locul natal al răposatului, rămășițele pămîntesci ale fostului ministru comun de război, br. Bauer. Conductul funebru a fost grandios. Pe stradele, pe cari avea să trecă cortegiul, erau înșirați soldați.

Totă garnisōna din Viena au luat parte la ceremonie precum și un detașament de soldați din marină.

Carul funebru era tras de șese cai, apoi urma un car cu patru cai pentru cunună.

Pe la orele 4 se puse în mișcare conductul militar imponent, comandat de br. Schönfeld, comandantul corpului de armată din Viena. În frunte mergeau husarii, apoi infanteria și muzica. După carul funebru pășea Maiestatea Sa monarhul singur în uniformă de mareșal. După aceea urmau arhiducii, apoi ministrul conte Kalnoky, la dreapta și la stînga ministrul președint Taaffe și Weckerle, apoi ministrii austriaci și ministrul Fejervary, corpul diplomatic și alții generali, ofițeri de stat major, clerul.

Trupele au dat salve de onore.

Corpul a fost transportat în gara de nord și apoi la Lemberg.

Sciri telegrafice.

Berlin, 27 Iulie. În urma publicării tarifului maximal rusesc față de Germania, consiliul federației s'a decis pentru războiul vamal. Războiul vamal a fost provocat de partida, care doresce războiul, prin urmare ascunde pericole internaționale. Situațiunea e serioasă și din cauza conflictului franco-siamez și a manevrelor flotei ruso-franceze. Se accentuează posibilitatea, că cestiunea Siamului, să devină o criză internațională. Atențiune serioasă inspiră și concentrarea puterilor militare la frontiera italiană, adică manevrarea flotei ruso-franceze în marea mediterană lângă Toulon.

Literatură.

A apărut:

Transilvania. foia Asociației transilvane etc. Nr. 7 dela 15 Iulie cu următorul cuprins: Punerea pietrei fundamentale la noul edificiu al universității din Iași; Iubileul de 25 ani al societății de lectură „Andrei Șaguna“; Dela Academia Română; Din literatura populară, colec. de I. P. Retegan; Din Cronica lunară; Bibliografie; Procese verbale; concurs literar.

Alte și Bibliuri revistă pentru litere, științe, arte. Apare odată pe lună în București sub direcțiunea D-nei Sm. Andronescu (Smara). Prețul abonamentului pentru străinătate, pe un an 12 lei, pe șese luni 6 lei. Cuprinsul Nr. 7 din Iulie este: Dna Turnesou, de Smara; Pe drumul dela călugărie (poesia), de Ana Ciupagea; Cătră o frumoasă, de V. P.; Aștepti să mori (poesia), de Constanța din Barzan; Lăbotka, de Smara; Aștepti (poesia) de Paulina Genuneanu; Dnei X, de Ana Ciupagea; Istoricul spitalelor, de Ermina Kaminschi (Valoh); Ca rău să nu-mi pară (poesia) de Ana Ciupagea; Flori primăveratice, de Constanța din Barzan; O căsătorie romantică, de Mimosa Pudică; Povestire științifică și Bibliografie de****

DIVERSE.

Heine despre poporul german. În cartea sa „Über Deutschland“, marele poet german Heine dă următoarele: „Poporul german nu se pune ușor în mișcare; odată ce însă a început să se miște într-o direcție anumită, el o urmează până la sfîșit cu mare statornicie. Așa s'a arătat poporul german în religie, așa în filosofie; tot așa va fi de consecuent și în politică.... Tunetul german, fără indoială este și el un german, și deci nu toamai sprinten, și vine cam încet; dăr de venit va veni, și când odată o se auzi tunet cum n'a mai tunat niciodată în istorie, atunci se știe, că tunetul german și-a ajuns în sfîșit țelul. La acest șgomot vulturul din aer va căde murind și leul din cele mai depărtate pustii ale Africei își va strînge cōda și se va ascunde în reșca lui pescară. Se va reprezenta o dramă în Germania, față de care revoluția franceză va pără o inocentă idilă. Acum fără indoială e cam tăcere; și dacă vedeți iol și colo pe unul și pe altul gesticulând, se nu credeți, că acestia vor fi vreodată adevărați actori. Ei sunt numai cățalușii cari alergă în arena cea golă și latră unul la altul și se mușcă până vine cēsul, când șosesce acolo glōta gladiatorilor, cari se vor lupta pe viață și pe moarte, — și cēsul va sosi. Ca pe treptele unui teatru popōrele se vor grupa înprejurul popōrului german pentru a privi marea luptă“...

Dr. I. T. Mera

medic român

în Karlsbad

Marktplatz „Tempel.“

10*—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Iulie 1893.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Renta ung. de aur, impr. cail. fer. ung.) and Price.

Cursul pieței Braşov.

Din 27 Iulie 1893.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Banonote rom. Cump., Argintu român.) and Price.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potu cumpăra în librăria Nicolae Ciurecu, și în tutungeria I. Gross.

Sz. 1111/1893. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Mária Bukur és Stán Oana végrehajthatónak Szulika Simon hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 38 frt — kr. tökétkövetelés és jár. iránti behajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíróság) területén levő Holbák község határára fekvő a holbáki 173. számú tjkvben 1053, 1054 és 1055 hrsz. alatt előforduló fekvőségből végrehajtást szenvedő nevén lévő osztatlan egyharmadrésze 250 frt. 66 kr. és a holbáki 213. sz. tjkvben 62 hrsz. alatt előforduló egész ingatlanra az arverést 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893 évi augusztus hó 3-án d. e. 8 órakor Holbák községi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881: LX. törv. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igümin. rend. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1893 évi Április hó 10 ik napján. 1851-1 A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiá este provédutá cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectulú de leuire durabilá alú Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorú mai cerbicele la stomachú și pântece, în contra cărceilorú și acrelei la stomachú, constipațiunei cronice, suferinței de ficatú, congestiunei de sânge, haemorrhoidelorú și a celorú mai diferite bóte femeesci a luatú acestú medicamentú de casá o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce.—Prefulú unei cutii-originale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiile se vorú urmări pe cale judecătórescá.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilú numai, decât fiecare sticlá este provédutá cu marca de scutire și cu plumbulú lui A. Moll.

Franzbranntwein-ulú și sarea este fórté bine cunoscutá ca unú remediu poporalú cu deosebire prin trasú (frotatú) aliná durerile de gódiná și reumatismú și a altorú urmări de rócálá. Prefulú unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apá de gurá-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicilicú)

La întrebunțarea gúinicá, cu deosebire importantá pentru copii de orí-ce etate și adulți, asigurézá acestú apă de gurá conservarea sánétosá și mai departe a dinților. Prefulú sticlei provédute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principalá prin

Farmacistulú A. Moll, c. și r. furnisorú alú curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciá se efectueázá gúinicú prin rambursá postalá.

La deposite se se cerà anumitú preparatele provédute cu iscálitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Braşovú: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victorú Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoju, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77.-24.

Mersulú trenurilorú

pe liniile orientale ale cáii ferate de statú r. u. valabilú din 1 Maiu 1893.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and train times.

Nota: Numerii încuadrați cu linii gróse însemnázá orele de nópte.